

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci **žalobkyně: V.A.**, zastoupena Mgr. Petrem Holešínským, advokátem se sídlem Husinecká 808/5, Praha 3, proti **žalovanému: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy** se sídlem Karmelitská 7, Praha 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutí (vyrozumění) žalovaného ze dne 30.6.2011, č.j. 19197/2011-23,

t a k t o :

I. Rozhodnutí (vyrozumění) Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ze dne 30.6.2011, č.j. 19197/2011-23 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11.640,- Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku, k rukám právního zástupce žalobkyně Mgr. Petra Holešínského, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání rozhodnutí-vyrozumění Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 30.6.2011, č.j. 19197/2011-23, jímž bylo rozhodnuto o žádosti žalobkyně ze dne 23.6.2011 o přezkoumání výsledku didaktického testu ze zkušebního předmětu Český jazyk a literatura-základní, podané podle § 82 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon) tak, že žádost není důvodná a výsledek didaktického testu se potvrzuje.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný správní orgán uvedl, že zpracování a centrální vyhodnocení výsledků didaktických testů a přepočtení výsledků dílčích zkoušek na hodnocení zkoušky z daného zkušebního předmětu zajišťuje Centrum pro zjišťování výsledků

vzdělání (CZVV), které zpřístupnilo ministerstvu podklady k posouzení předmětné žádosti, a to protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky žáka, protokol o průběhu zkoušky v učebně, záznamový arch vyplněný žadatelem a klíč správného řešení. Ministerstvo na základě těchto podkladů kontroly zpracování dat a aplikace klíče správného řešení dospělo k závěru, že hodnocení bylo správné. V průběhu tvorby zadání zpracování dokumentů a výpočtu výsledků nebyly shledány žádné chyby. Otevřené úlohy byly správně posouzeny dvěma nezávislými posuzovateli v souladu s platnou metodikou a v nich nebyly chyby shledány. V návaznosti na vyhodnocení testů proběhla validace všech zadání vycházející z podrobné položkové analýzy a komisionálního přezkoumání zadání. Předmětný didaktický test byl shledán jako plně a bezvýhradně způsobilý.

Proti uvedenému vyrozumění směřuje podaná žaloba.

V podané žalobě žalobkyně uvedla, že při státní maturitní zkoušce vykonané ve dnech 11.5., 30.5. a 1.6.2011 neuspěla v písemné části této maturitní zkoušky z Českého jazyka a literatury formou didaktického testu, neboť její výsledek didaktického testu nedosáhl vyžadované minimální hranice úspěšnosti 44%. Žalobkyně až po vykonání maturitní zkoušky dne 15.6.2011 z odborné recenze společnosti EDUin o.p.s. zjistila, že didaktický test obsahoval testové úlohy, u nichž bylo prokázáno, že obsahují více možných správních odpovědí. U některých testových úloh naopak nebyla žádná z možných odpovědí správná a v případě jedné testové úlohy se pak jednalo o otázku zahrnující tématický celek, který nebyl uveden v požadavcích na obsah didaktického testu schválených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Přitom podle samotného zadání didaktického testu měla být u všech testových úloh právě a pouze jedna odpověď správná. Tento předpoklad vychází z pravidla stanoveného katalogem požadavků zkoušek společné části maturitních zkoušek platným od školního roku 2009-2010 v rámci základní úrovně obtížnosti v předmětu Český jazyk a literatura schváleným v návaznosti na ust. § 78a zákona č. 561/2004 Sb. Podle katalogu má didaktický test obsahovat pouze tzv. uzavřené úlohy, jenž připouští pouze jednu správnou odpověď. Žalobkyně poukázala na rozpor mezi didaktickým testem a katalogem s tím, že ve světle informací uvedených v odborné recenzi by mohla být některá ze žalobkyní označených odpovědí vyhodnocena jako správná, a proto žalobkyně podala žádost o přezkoumání výsledků společné části maturitní zkoušky-didaktický test ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura-základní. V době podání žádosti však žalobkyně, protože byla vázána lhůtou 5 dnů pro podání žádosti, neměla k dispozici zadání didaktického testu, a tudíž nebyla schopna přesně identifikovat testové úlohy, u nichž dle přesvědčení žalobkyně mohla být odpověď považována za správnou. Zadání didaktického testu bylo na pokyn ministra znepřístupněno jako veřejně nepřístupná informace, a proto žádost byla podána více méně z obecnějším popisem uvedených rozporů. Se žádostí žalobkyně spojila žádost o umožnění přístupu k zadání maturitního testu, případně k dalším materiálům, týkajících se její osoby a které mají význam pro rozhodnutí o výsledku maturitní zkoušky. Žalobkyni však žádné materiály, týkající se její osoby nebyly poskytnuty a její žádost o přezkum byla shledána nedůvodnou.

Žalobkyně se předně domnívá, že je dána její žalobní legitimace požádat o přezkum vyrozumění ministerstva o vyřízení její žádosti, neboť jde o konečné rozhodnutí správního orgánu, který naplňuje pojmové znaky formálního rozhodnutí o právech a povinnostech adresáta rozhodnutí. Žalobkyně se cítí uvedeným rozhodnutím zkrácena na svých právech a považuje toto rozhodnutí za nezákonné proto, že v předchozím řízení byla zkrácena též v důsledku vadného postupu ministerstva.

Žalobkyně namítala, že jí nebylo umožněno seznámit se se všemi podklady významnými pro rozhodnutí o výsledku maturitní zkoušky a to přes její výslovnou žádost a

přes zákonem garantovaný nárok. Nárok žalobkyně být vyrozuměna nejen o výsledcích maturitní zkoušky, ale i nárok na poskytnutí veškerých materiálů, které by mohly mít význam pro rozhodnutí o výsledku maturitní zkoušky, je garantován ve školském zákoně v ust. § 82 odst. 4, přesto žalobkyně neměla v době podání žádosti o přezkum k dispozici nezbytné podklady. V době podání žádosti ani nebylo zřejmé, že zadání příslušného didaktického testu nebude možné do konce lhůty získat, neboť to bylo ze strany ministerstva znemožněno, a to přesto, že všichni, kteří vykonali maturitní zkoušky, měli nárok na seznámení se se všemi materiály i se zněním maturitních testů dle § 82 odst. 4 školského zákona a znění testu přestalo být po předložení žákům u zkoušky veřejně nepřístupnou informací ve smyslu § 45 odst. 3 vyhlášky č. 177/2009 Sb.

Žalobkyně uvedla, že až po podání žádosti zjistila, že jí nebyly jako správné uznány odpovědi u testových úloh 3, 14 a 15 a u podúlohy 15.2. Tyto testové úlohy dle odborné recenze nesplňovaly požadavky stanovené katalogem, nebyly úlohami uzavřenými, neboť umožňovaly žákům více správných odpovědí. Na podporu svých tvrzení žalobkyně přiložila jako důkaz odborné stanovisko autorů ze dne 18.5.2011, jež rozpracovává závěry odborné recenze a poukazuje na rozpor mezi zadáním didaktického testu a požadavky katalogu a na existenci určitého počtu testových úloh, které tento rozpor prokazují. U uvedených testových úloh č. 3, 14 a 15 označila žalobkyně jako správné odpovědi, které nevyhovovaly klíči, avšak byly jako jedna z možných správných odpovědí označeny odborným stanoviskem. V případě připuštění žalobkyní vyznačených odpovědí na testových úlohách č. 3, 14 a 15 za správné by žalobkyně získala o 5 bodů více, tedy by splnila podmínky úspěšnosti z 49,27%, dosáhla by tak hranice, při které by u maturitní zkoušky uspěla. Žalobkyně namítala, že ministerstvo mělo k dispozici všechny z uvedených dokumentů, avšak při svém rozhodování o žádosti žalobkyně se s nimi nevypořádalo. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je zcela nedostatečné, absentují v něm skutková zjištění, hodnocení důkazů i návazné úvahy, kterými se ministerstvo při svém rozhodování řídilo.

Žalobkyně tak spatřovala nezákonnost napadeného rozhodnutí v porušení ust. § 82 odst. 4 školského zákona v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, jak se ministerstvo vypořádalo s konkrétními námitkami žalobkyně a jak reflektovalo na její odkaz na odbornou recenzi, prokazující nesprávnost a neregulérnost testových úloh didaktického testu. Podle žalobkyně žalovaný toliko konstatoval, jaké podklady posuzoval, nicméně chybí zde skutkové a právní posouzení jeho závěru a správnosti hodnocení testových úloh.

Žalobkyně namítala, že ministerstvo svým postupem porušilo principy dobré správy, neboť i když dle ust. § 183 školského zákona nelze na postup ministerstva podle § 82 zákona aplikovat příslušná ustanovení správního řádu, přesto musí při jeho postupu platit principy dobré správy a musí být dodržovány obecně bez ohledu na to, jakým zákonem se určitý postup řídí. Podle žalobkyně je ministerstvo vázáno zásadou participace, zásadou zákonnosti, otevřenosti a transparentnosti a zásadou nestrannosti, podle kterých je třeba umožnit účastníkům kvalifikovaně se účastnit řízení, argumentovat v konkrétních otázkách a vystupovat objektivně jako nestranný, objektivní orgán bez ohledu na to, že se účastní tvorby a zadání testů.

Žalobkyně se domnívá, že ministerstvo porušilo práva žalobkyně na spravedlivý proces i povinnost dodržení formy rozhodnutí a porušilo princip materiální rovnosti a předvídatelnosti veřejné správy, podle kterýchžto zásad platí, že ovlivňují-li vydaná rozhodnutí práva jednotlivce, musí být rozhodnutí odůvodněno a nesmí být rozhodováno odlišně od jiných skutkově shodných nebo podobných případů. K tomu žalobkyně uvedla, že má k dispozici jiné rozhodnutí ministerstva, ve kterém ministerstvo vyhovělo žádosti o přezkoumání výsledků dílčí zkoušky v části maturitní zkoušky z Fyziky konané rovněž formou didaktického testu a důvodem vyhovění žádosti bylo, že příslušný klíč správných

řešení obsahoval chybu, na jejímž základě byla jinak správná odpověď žáků považována za chybnou. Ve zmíněné věci šlo o zřejmou chybu v podkladech pro konání společné části maturitní zkoušky podobně jako v případě žalobkyně.

V závěru žaloby žalobkyně namítala porušení základních práv žalobkyně a nastínila ústavní rozměr zákonné úpravy maturitních zkoušek a zmínila současnou koncepci školského zákona, resp. úpravu procesu maturitní zkoušky, která žákovi či studentovi neumožňuje zajistit spravedlivý a nestranný proces maturitních zkoušek tak, aby se mohl student na pravidla konání maturitní zkoušky a jejich skutečné dodržování spolehnout. Namítala, že maturitní testy společné části maturitní zkoušky jsou připravovány, vyhodnocovány a výsledky následně přezkoumány fakticky jediným subjektem, což vylučuje nestrannost přezkumu, že školský zákon ani prováděcí předpisy neobsahují pravidla pro postup příslušných orgánů v případě, kdy je zjištěno chybné zadání testových úloh, případně chyba v klíči správných řešení a že není zajištěna kontrola splnění podmínek a požadavků na konstrukci maturitních testů ještě před samotným testováním. Žalobkyně proto současně požádala soud o zvážení svých argumentů, které podřadila pod uvedené námitky neústavnosti a o případně následné předání věci k posouzení Ústavního soudu.

Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření k podané žalobě žalovaný správní orgán považoval podanou žalobu za nepřipustnou, nezpůsobilou soudního přezkumu dle § 70 písm. a) s.ř.s., neboť hodnocení výsledků maturitního testu nepovažuje za úkon ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s. obdobně jako běžné vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků, které nemůže být úkonem podřízeným pod režim správního rozhodování. Zdůraznil, že předmětem přezkoumání výsledků hodnocení didaktického testu je výhradně správnost dříve použitých hodnotících postupů a žákovi se v této fázi nepřiznávají konkrétní práva ani neukládají povinnosti. Podle žalovaného nejde o případ, jehož se dotklo rozhodnutí NSS pod č.j. 9As 1/2009-149, neboť vyrozuměním o výsledku přezkoumání předmětného testu žalovaný nezaložil, nezměnil ani nezrušil práva nebo povinnost žalobkyně pouze ji informovat o výsledku její žádosti o přezkum. Žalovaný je svým vyrozuměním nijak nezasáhl do hmotněprávních oprávnění a povinností žalobkyně. V tomto směru odkázal na rozhodnutí NSS v rozsudku pod č.j. 7As 55/2007-71 s názorem, že přípis, jímž správní orgán sděluje, že neshledává důvody k zahájení přezkumného řízení, je pouhým sdělením úřadu na straně a není rozhodnutím ve smyslu § 65 s.ř.s. Stejně tak dospěl NSS ke shodnému závěru i v dalších případech např. pod č.j. 4As 16/2011-39 a tyto závěry NSS lze analogicky vztáhnout i na postup žalovaného při vyrozumění o výsledku posouzení žádosti o přezkum. Z uvedených důvodů a důvodů absence rozhodnutí způsobilého soudního přezkumu žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. Dále pro případ, že by žaloba nebyla odmítnuta přdestřel své věcné vyjádření k žalobě.

K námitkám neposkytnutí podkladů pro rozhodnutí o maturitní zkoušce žalovaný uvedl, že otázka zveřejnění podkladů žáka není relevantní. Tyto podklady měl žalovaný v okamžiku podání žádosti o přezkum k dispozici a tyto podklady při posuzování žádosti byly zohledněny. V tomto případě se ve smyslu § 183 odst. 2 školského zákona neaplikují ustanovení správního řádu a bez ohledu na to, žalobkyně měla v souladu s ust. § 82 odst. 4 možnost nahlédnout do všech materiálů, týkajících se její osoby, které mají význam pro rozhodnutí o výsledku zkoušky a to ve škole, na níž maturitní zkoušku skládala. Mohla si vyžádat svůj záznamový arch a klíč správných odpovědí a správnost svých odpovědí mohla s tímto klíčem identifikovat. Žalovaný se ohradil proti tvrzením o absenci odůvodnění rozhodnutí nevydat žalobkyni materiály nezbytné k dostatečnému zdůvodnění její žádosti. Vyrozumění se totiž otázkou poskytnutí zadání didaktického testu žalobkyně nezabývalo,

neboť zadání testů bylo již v době vydání rozhodnutí veřejně přístupné. Žalovaný nebyl povinen vyhovět požadavku žalobkyně na poskytnutí lhůty pro doplnění žádosti, neboť doplnit žádost podle představ žalobkyně jí nemohla být na újmu. S tím se žalovaný vypořádal tak, že zadání didaktického testu žalobkyně bylo podrobeno validaci. Z napadeného vyrozumění tudíž muselo být žalobkyni seznatelné, že všechna zadání didaktických testů byla podrobena ověření správnosti jednotlivých úloh. Validace testů proběhla plošně ještě před ukončením hodnocení didaktických testů a výsledky validace se potom promítly již přímo do prvotního hodnocení testů. Žalovaný je toho názoru, že v napadeném rozhodnutí je dostatečně zřejmý výčet jednotlivých přezkoumávaných skutečností a sdělení, že nebyly shledány závady a to je úplným a srozumitelným odůvodněním výroku o žádosti žalobkyně.

K námitce chyb v zadání testu žalovaný uvedl, že otázka správnosti zadání didaktických testů není předmětem přezkumu výsledku testů a že jí nelze učinit součástí soudního přezkumu žalobkyní napadeného vyrozumění ministerstva. Výsledek zkoušky je skutečnost odlišná od zadání zkoušky, neboť zatímco příprava zadání zkoušky spočívá ve tvorbě didaktického testu včetně ověřování jeho logické a metodologické správnosti, představuje zpracování a vyhodnocení výsledků didaktických testů sled převážně automatizovaných operací s daty. Odlišnost mezi tvorbou zadání zkoušek a zpracováním výsledku žalovaný zdůrazňuje proto, že řadou žadatelů o přezkum byla potlačena a po přezkoumání výsledků bylo mylně podřazeno také přezkoumání zadání zkoušek. Ze zákona je zřejmé, že obligatorní součástí zpracování a vyhodnocení výsledků zkoušek není revize zadání a že zpracování a vyhodnocení výsledků zkoušek není fází tvorby zadání zkoušek. Úkolem žalovaného je přezkoumávat výsledky didaktických testů a tento úkol žalovaný plnil v souladu se zákonem. Používané klíče správných řešení, tj. datový vstup, s nímž jsou v procesu vyhodnocení výsledků konfrontovány odpovědi žáků, byly přezkoumány protokolárně potvrzenou a řádně zdokumentovanou hromadou validací všech testových otázek. K posouzení žádosti žalobkyně jako nedůvodné vedou zásadně jen negativní zjištění, že nedošlo k pochybení při digitalizaci záznamového archu, při uplatnění klíče správných řešení a že validace neprokázala nesprávnost zadání testu. Obdobně je nutné pohlížet i na přezkum hodnocení testu jako na opravný prostředek. S ohledem na povahu hodnocení testu, nelze očekávat kvalitativně odlišný charakter nakládání se skutkovými zjištěními a v zásadě ani nejsou na místě právní závěry. K posouzení testu žalovaný uvedl, že odborná recenze k předmětnému didaktickému testu zveřejněná na internetových stránkách není relevantním podkladem pro podání žaloby a neobsahuje dostatečné argumenty pro zpochybnění češtinářských a didaktických kvalit testu. Žalovaný uvedl, že při sestavování testových úloh bylo dodrženo pravidlo podle katalogu požadavků pro Český jazyk-literaturu a to, že test obsahuje jen tzv. uzavřené úlohy, které připouští jen jednu správnou odpověď. Podle sdělení Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání z 29.6.2001 byly z celkového počtu 2 342 testových úloh analýzou výsledku klasifikováno jako defektní 4 úlohy. V těchto případech žáci obdrželi plné bodové ohodnocení, takže je vada v celkovém hodnocení nepoškodila.

Žalovaný se dále k přezkumu hodnocení testu jako opravnému prostředku neztotožnil s tvrzením žalobkyně, že vyrozumění o přezkumu nebylo řádně odůvodněno. Vzhledem k rozsahu přezkoumání může mít vyrozumění v části odůvodnění pouze roli zprávy o výsledku souboru technických procedur. Povaha přezkumu zde nespočívá v právní argumentaci, neboť se nepřezkoumává aplikace práva, ale funkčnosti informačních technologií. Žalovaný test žalobkyně důkladně přezkoumal a na základě tohoto přezkumu potvrdil výsledek didaktického testu žalobkyně. Žalovaný setrval na tom, že na rozhodování o přezkoumání výsledku maturitní zkoušky se nevztahuje správní řád a v ust. § 82 odst. 4 školského zákona je upraveno právo každého žáka, který podal žádost o přezkoumání výsledku maturitní zkoušky nahlédnout do všech směrodatných podkladů vztahujících se k danému řízení a to ve škole, kde maturitní zkoušku skládal. Žalobkyně však požadovala ve

své žádosti zaslání autorizovaného znění všech didaktických testů, které vykonala. Žalovaný není povinen tyto podklady kopírovat či žadateli zasílat. Žalovaný dále ve svém vyjádření k podané žalobě vyvracel tvrzení žalobkyně o porušení principů dobré správy žalovaným, v němž mimo jiné zdůrazňoval svůj názor na to, že vyrozumění žalovaného o přezkumu výsledku maturitních testů není rozhodnutím dle správního řádu, žáci mají právo být hodnoceni a mají povinnost se hodnocení podrobit, aniž by však měli rovnou nárok na úspěšné ukončení vzdělávání a hodnocením výsledků vzdělávání nebo jeho přezkumem se žákovi nezakládají, nemění, neruší nebo závazně neurčují jeho práva nebo povinnosti.

Žalobkyně ve své replice k vyjádření žalovaného setrvala na svých žalobních námitkách a doplnila, že odborné stanovisko, o které opírá svou argumentaci bylo vypracováno renomovanými českými odborníky a to až 15.8.2011. Nejde tedy o odbornou recenzi zveřejněnou dne 15.6.2011 na internetových stránkách, která byla využita pouze jako prvotní argument žalobkyně v její žádosti o přezkoumání testů s tím, že tato recenze pouze poukazovala na problémy didaktického testu. K odbornému stanovisku a jeho závěrům se připojila dodatečně také paní profesorka PhDr. Zdeňka Ruzsínová CSc. a toto odborné stanovisko dokládá pravý opak žalovaného, že při sestavování testů bylo dodrženo tzv. pravidlo uzavřených úloh podle katalogů požadavků pro český jazyk-literaturu. Žalobkyně odmítla argument žalovaného o nutnosti oddělení výsledků zkoušky od zadání zkoušky a to, že revize není předmětem přezkumu podle § 82 odst. 3 školského zákona nikterak nepotvrzuje výklad žalovaného, že výsledky zkoušky lze posuzovat odděleně od jejích zadání. Právě od zadání je výsledek odvislý, jelikož samotný termín výsledek představuje završení určitého procesu. Přezkumu tedy musí být podrobena na jedné straně odpověď studenta na konkrétní otázku a na straně druhé odpověď, která podle klíče správná být měla, protože by se zkoumání premis sylogismu nelze usuzovat o správnosti závěru. Je proto nutné přezkoumat také správnost odpovědi dle klíče, jelikož pochybení je možné vždy na to v otázkách jejichž správnost je žalobkyni napadána. Tento proces však nebyl dodržen. Žalovaný přezkoumal používané klíče správných řešení hromadnou validací všech testových otázek. Ten se však tomuto závěru a procesu hodnocení neměl možnost bránit, což žalobkyně pokládá za protiústavní.

Žalovaný následně předložil soudu stanovisko CZVV k odbornému stanovisku žalobkyně k testovým úlohám maturitního testu Český jazyk a literatura potvrzující na určitých úlohách i na předmětných úlohách č. 3, 14 a 15, že autor testu se rozporu s katalogem nedopustil, neboť nepoužil žádný formát úlohy, který by připouštěl více správných řešení.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb. s.ř.s. a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Ze spisu předloženého žalovaným i z příloh, které žalobkyně připojila k podané žalobě vyplývá, že žalobkyně žádostí ze dne 22.6.2011 požádala Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR o přezkoumání výsledků společné části maturitní zkoušky (didaktický test Český jazyk a literatura, základní úroveň) s tím, že dne 20.6.2011 jí byl oznámen výsledek společné maturitní zkoušky, podle něhož vykonala zkoušku neúspěšně s prospěchem nedostatečně, což dokládá i protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky žalobkyně AB 0114948 ze dne 16.6.2011 s výsledky hodnocení úspěšnosti žáka v procentech.

Vysvědčení v oborech vzdělání vedoucích k dosažení středního vzdělání se ukončuje závěrečnou zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce, v případě studia žalobkyně na gymnáziu je závěrečnou zkouškou maturitní zkouška. Vysvědčení o maturitní zkoušce je ve smyslu § 48 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách jednou z podmínek k přijetí ke studiu na vysoké škole. Žalobkyně také doložila, že se ucházela o přijetí ke studiu na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci v akademickém roce 2011/2012, avšak byla přípisem proděkana fakulty ze dne 13.4.2011 upozorněna na to, že bez dokladu o dosažení úplného středního vzdělání nemůže být ke studiu přijata. Jestliže žalobkyně nesložila maturitní zkoušku s procentem úspěšnosti tak, aby obdržela doklad o úplném ukončení studia na střední škole a jestliže tento doklad byl potřebný pro přijetí žalobkyně na vysokou školu, je zřejmé, že se žalobkyně předmětnou žádostí o přezkoumání výsledků společné části maturitní zkoušky domáhala revize výsledků zkoušky tak, aby za podmínek vysokoškolského zákona nabyla oprávnění být přijata ke studiu na vysoké škole. Žalobkyně k získání takového zákonného předpokladu využila institutu přezkumu výsledků maturitní zkoušky dle zákona č. 561/2004 Sb.

Podle § 82 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. každý, kdo konal I zkoušku společné části maturitní zkoušky konanou formou didaktického testu, nebo byl z konání této zkoušky vyloučen, může písemně požádat ministerstvo o přezkoumání výsledku této zkoušky nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky. Ministerstvo žadateli odešle písemné vyrozumění o výsledku přezkoumání nejpozději do 30 dnů ode dne doručení žádosti.

Z uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že žalobkyně měla zákonné právo na přezkum výsledků maturitní zkoušky a tomuto právu odpovídá povinnost žalovaného se podanou žádostí zabývat a náležitě ji posoudit. S konáním každé zkoušky přitom není spojeno pouze její ohodnocení, ale zákon s konáním zkoušky spojuje také subjektivní veřejné právo studenta na to, aby daná zkouška proběhla za podmínek stanovených zákonem (§ 78 odst. 4, § 80 zákona č. 561/2004 Sb.). V tomto kontextu lze v příkazu zákona dodržet podmínky maturitní zkoušky spatřovat výkon státní správy, za níž dle § 80 zákona odpovídá ministerstvo školství, které je v tomto směru orgánem zajišťujícím maturitní zkoušku (metodické řízení průběhu společné části maturitní zkoušky, vedení evidence přihlášek a evidence výsledků maturitních zkoušek, určení obsahu zkoušek společné části maturitní zkoušky, vydávání a zveřejňování katalogů, registr žáků přihlášených k maturitní zkoušce a výsledků maturitních zkoušek). Rozhodování ve věci dodržení stanovených podmínek během zkoušky se tedy nepochybně týká rozhodování o právech a povinnostech studenta, na které se vztahuje i § 82 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. To znamená, že pokud student v tomto směru podá žádost o přezkoumání výsledků maturitní zkoušky, musí být o této žádosti rozhodnuto a student o tom musí být uvědomen. Ministerstvo školství přitom rozhoduje jako příslušný orgán státní správy, je nezbytné jej tedy vnímat jako orgán výkonu veřejné správy rozhodující nejen o právu studenta na přezkum (o právu podat žádost o přezkum), nýbrž i o jeho právu na provedení řádného přezkumného řízení, v němž je žalovaný povinen se zabývat obsahem podané žádosti a náležitě, odůvodněně vyhodnotit, zda tvrzení studenta jsou či nejsou oprávněná. V obecné rovině má tedy rozhodnutí o žádosti o přezkum dodržení podmínek maturitní zkoušky, tedy i dodržení náležitého vyhodnocení výsledků maturitní zkoušky charakter rozhodnutí ve věcech veřejné správy, které podléhá přezkumu ve správním soudnictví. Ve smyslu uvedeného proto nemůže obstát tvrzení žalovaného, že vyrozumění žalobkyně o výsledku přezkumu je pouhým sdělením, přípisem, který nezasáhl do práv žalobkyně. Tento názor neobstojí ani ve smyslu odkazu žalovaného na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č.j. 7 As 55/2007-74, neboť tento soud v uvedeném rozsudku řešil odlišný případ přezkumu vedeného podle § 94 správního řádu, kdy za rozhodnutí

nepovažoval oznámení správního orgánu o nezahájení přezkumného řízení na základě „podnětu“ k přezkumnému řízení. Podnět k přezkumnému řízení není na rozdíl o žádosti žalobkyně opravným prostředkem a na jeho základě se teprve zvažuje, zda správní orgán zahájí či nezahájí přezkumné řízení. Nezahájí-li (jako tomu bylo v případě rozhodnutého Nejvyšším správním soudem), zasílá pouze přípis – oznámení o nezahájení řízení, neboť na toto řízení nemá ten, kdo podnět podal, nárok. Oproti tomu zákon č.561/2004 Sb., upravuje žádost o přezkoumání výsledků maturitní zkoušky jako opravný prostředek Žalobkyně měla právo na opravný prostředek a toto právo uplatnila, tomuto právu korespondovala povinnost žalovaného o tomto opravném prostředku „rozhodnout. “Žalovaný v tomto případě nerozhodoval o povolení přezkumu výsledků zkoušky, jak stanoví v případech přezkumu správních rozhodnutí správní řád, nýbrž byl povinen přímo tento přezkum provést a výsledek přezkumu sdělit žalobkyni. Výsledky přezkumu vyhodnocení maturitního testu mohly, ale nemusely ovlivnit pozici žalobkyně – mohla či nemusela být držitelkou osvědčení o úplném středním vzdělání, mohla či nemusela naplnit předpoklady pro přijetí na vysokou školu). Uvedeným vyrozuměním tedy žalovaný sice neupravil žádná hmotněprávní konkrétní práva a povinnosti žalobkyně, ale rozhodl o jejím právu na přezkum výsledků maturitní zkoušky a toto právo má nesporně svůj význam - pro zaměstnání či další vzdělávání žalobkyně. Věci přezkumu soudem pak je hledisko zákonnosti postupu žalovaného, tj. zda se žalovaný dostatečně žádosti žalobkyně zabýval včetně toho, zda své závěry náležitě odůvodnil. V tomto směru je třeba přisvědčit žalobkyni v tom, že žalovaný jako orgán veřejné správy je povinen dodržovat a respektovat principy dobré správy bez ohledu na to, že o žádosti žalobkyně nebylo vedeno správní řízení a postup žalovaného se neřídí správním řádem. Byť je postup žalovaného v tomto případě dle zákona č. 561/2004 Sb. postupem sui generis, nelze u něj vyloučit dodržování základních principů dobré správy, mezi něž náleží i právo na řádné odůvodnění závěru (rozhodnutí) žalovaného o podané žádosti. Tento závěr tím, že by se měl zabývat dodržováním pravidel zadávání i vyhodnocování zkušebních testů dle planých předpisů tak musí být učiněn jako závěr skutkový i právní.

Na základě uvedeného soud shledal žalobu přípustnou, neboť směřuje proti rozhodnutí vydanému v oblasti veřejné správy a přijal ji k věcnému projednání ve správním soudnictví.

Z podané žádosti je zřejmé, že žalobkyně namítala nesprávné zadání didaktického testu s tím, že otázky č. 3, 14 a 15 byly nevhodně položeny a nebylo možno na ně jednoznačně odpovědět. U otázky č. 3 namítala několik možných odpovědí podle různých hledisek, u otázky č. 14 namítala možnost zařazení informací do různých časopisů, u otázky č. 15 namítala nejasnou interpretaci použitého textu. Namítala, že první dvě úlohy č. 3 a 14 mají v nabídce nejméně dvě až tři správné odpovědi, zatímco úloha 15 odporuje požadavku katalogu již svým formátem a neodpovídá jí ani žádný z příkladů úloh uvedených v katalogu. Současně s podanou žádostí požadovala, aby ji ministerstvo v dostatečné lhůtě před vydáním rozhodnutí o její žádosti zaslalo autorizované znění všech didaktických testů, které vykonala, aby se s nimi mohla seznámit a doplnit svou žádost o další důvody. Tuto žádost podala s akcentem na to, že vzhledem k dosaženému výsledku testu, který byl vyhodnocovateli uznán, je její úspěch či neúspěch závislý na jedné chybně položené či vyhodnocené otázce. Takové relevantní otázky však našla ve svém testu tři.

K uvedeným konkrétním námitkám testu žalovaný v napadeném vyrozumění (rozhodnutí) toliko uvedl, z jakých podkladů při přezkumu výsledků maturitní zkoušky vycházel (protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky žáka, protokol o průběhu zkoušky v učebně, záznamový arch vyplněný žadatelem a klíč správného řešení) a uvedl, že

na základě těchto podkladů kontroly zpracování dat a aplikace klíče správného řešení dospěl k závěru, že hodnocení bylo správné. Konstatoval správnost průběhu tvorby zadání, konstatovalo, že otevřené úlohy byly správně posouzeny dvěma nezávislými posuzovateli v souladu s platnou metodikou a nebyly v nich shledány chyby a že byla provedena validace všech zadání vycházející z podrobné položkové analýzy a komisionálního přezkoumání zadání. Předmětný didaktický test byl shledán jako plně a bezvýhradně způsobilý.

Uvedené odůvodnění postrádá náležité vypořádání námitek žádosti v rámci pravidel zadání a vyhodnocení zkoušky. Uvedené vyrozumění je založeno toliko na tvrzení či konstatování správnosti vyhodnocení maturitní zkoušky odvislé od správnosti a autorizace zadání testu, aniž by se z hlediska zadání úloh zabývalo konkrétními námitkami žalobkyně. Nebylo úkolem žalovaného, aby sám posuzoval správnost odpovědí žalobkyně. Námitky žalobkyně se totiž neodvíjely toliko v rovině tvrzení o správnosti jejích odpovědí v testu, ale směřovaly právě proti nedodržení souladu mezi pravidly stanovenými katalogem požadavků na zkoušky tvořící společnou část maturit. Tento katalog vydává a spravuje žalovaný (§ 80 zákona). Žalovaný námitky nesouladu pravidel maturitní zkoušky vůbec neposuzoval a nadto jeho vyrozumění působí nepřesvědčivě. Jestliže žalovaný v napadeném vyrozumění (rozhodnutí) konstatuje, že otevřené úlohy byly posouzeny dvěma nezávislými posuzovateli, pak pravděpodobně nepostřehl, že žalobkyně v podané žádosti upozorňovala, že testové úlohy č 3, 14 a 15 umožňovaly více správných odpovědí, tedy nebyly tzv. úlohami uzavřenými a to dle pravidel katalogu. Z žádosti žalobkyně tedy vyznívá, že platný katalog požadavků zkoušek stanovil tzv. uzavřené úlohy, avšak k žádosti žalobkyně je v rozhodnutí argumentováno posouzením otevřených úloh. Při konfrontaci odůvodnění žalovaného a námitek žaloby nelze seznat, jaká pravidla katalogu byla pro zadání úloh stanovena a jak byla naplněna v zadání didaktického testu. Hodnocení zadání didaktického testu a jeho automatické vyhodnocování - obojí hodnoceno žalovaným jako správné zůstává toliko v rovině konstatování a žádost žalobkyně namítající několik možných odpovědí na zadané úlohy a tímto v podstatě směřující do metodologické správnosti zadání a vyhodnocování testů, zůstala nevypořádána. Na uvedeném právě závisí i posouzení žádosti z hlediska správnosti či nesprávnosti odpovědí žalobkyně. Jestliže žalobkyni byla známa pravidla zadání jednotlivých úloh a jestliže tato pravidla byla dodržena, pak mělo být dle těchto pravidel vypořádáno, proč odpovědi žalobkyně u jí uvedených úloh nebyly považovány za správné. Takové vypořádání žádosti by bylo odůvodněné, přesvědčovalo by o tom, že se žalovaný žádostí žalobkyně zabýval a z jakého důvodu žalobkyně v testu neuspěla. Žalobkyni lze přisvědčit v tom, že jediné v takovém případě porovnání pravidel katalogu, didaktického testu a vyhodnocení odpovědí u namítaných úloh by mohl žalovaný dospět k závěru o správnosti odpovědí dle klíče. Odkaz žalovaného toliko na přezkum funkčnosti informačních technologií a nikoliv na právní úsudek k žádosti je zcela mylný. Ministerstvo školství je odpovědné za zajišťování maturitních zkoušek a jejich metodiku, proto výsledek maturitní zkoušky není dán pouze funkčností informační technologie (vstup - výstup), nýbrž se musí odvíjet od lidského faktoru – takového zadání úloh, úrovně znalostí, uvažování, logického usuzování, které reflektují rozsah a kvalitu vzdělání získaného na střední škole. Jestliže katalog požadavků na zkoušky takovou úroveň zachycuje a zpracovává, pak při hodnocení zkoušek nelze odděleně posuzovat výsledky zkoušky toliko jako výstupy technické procedury, ale je třeba je posuzovat ve vztahu k takovému zadání, které odpovídá požadavkům dle katalogu. Soud postrádá v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedení, jakým způsobem byly testy zadány a kým byly validovány. Pokud by šlo toliko o technickou proceduru hodnocení výsledků testu při správnosti zadání, pak není zcela zřejmé, proč a jak došlo ke zjištění a zohlednění chyb u testů jiných studentů (což žalovaný uvádí ve vyjádření žalobě), když rovněž při argumentaci žalovaného o technické povaze vyhodnocování testů,

by muselo jít o chyby „systému“. K tomu soud uvádí, že právě vypořádání konkrétních námitek týkajících se konkrétních úlohových zadání v didaktickém testu může být přínosným a praktickým ověřením dodržení stávajících pravidel zkoušek a kvalitní autorizace testů.

Na základě shora uvedených skutečností Městský soud přisvědčil žalobní námitce nepřezkoumatelnosti napadeného vyrozumění (rozhodnutí) pro nedostatek důvodů. Tento důvod je dán i ohledně té části žádosti, v níž žalobkyně požadovala zpřístupnění autorizovaného znění všech didaktických testů, které vykonala, přičemž žalovaný tento její požadavek v rozhodnutí vůbec nevypořádal. Žalobkyně měla pro účely žádosti o přezkum dle § 82 odst. 4 zákona právo nahlédnout do všech materiálů týkajících se její osoby, které mají význam pro rozhodnutí o výsledku zkoušky. Argumentace žalovaného k tomuto bodu žádosti je uvedena až v jeho vyjádření k žalobě, které není součástí rozhodnutí a nadto z tohoto vyjádření nevyplývá právní úsudek o tom, z jakých právních důvodů nebyly požadované materiály žalobkyni poskytnuty a proč zveřejnění těchto podkladů není dle žalovaného pro studenta relevantní.

Ze shora uvedených důvodů Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 a 4 s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm se žalovaný bude znovu zabývat žádostí žalobkyně a své nové rozhodnutí náležitě odůvodní, vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Soud rozhodl ve věci bez jednání, neboť k tomu byly dány zákonné podmínky dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., ostatně účastníci k výzvě soudu dle § 51 s.ř.s. také souhlasili s projednáním věci bez nařízení jednání.

Výrok o nákladech řízení je dán ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, soud jí proto přiznal náhradu nákladů řízení, které spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3000,- Kč a dále v nákladech právního zastoupení, a to za tři úkony právní služby po 2100,- Kč (převzetí věci, podání žaloby, podání repliky) dle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d) cit. vyhlášky a dále za 3x paušál po 300,- Kč dle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky s připočtením částky DPH ve výši 1.440,- Kč odpovídající dani z přidané hodnoty z částky 7.200,- Kč, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celková výše nákladů, které žalobkyni v tomto řízení vznikly, činí 11 640,- Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. října 2012

JUDr. Naděžda Řeháková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.